

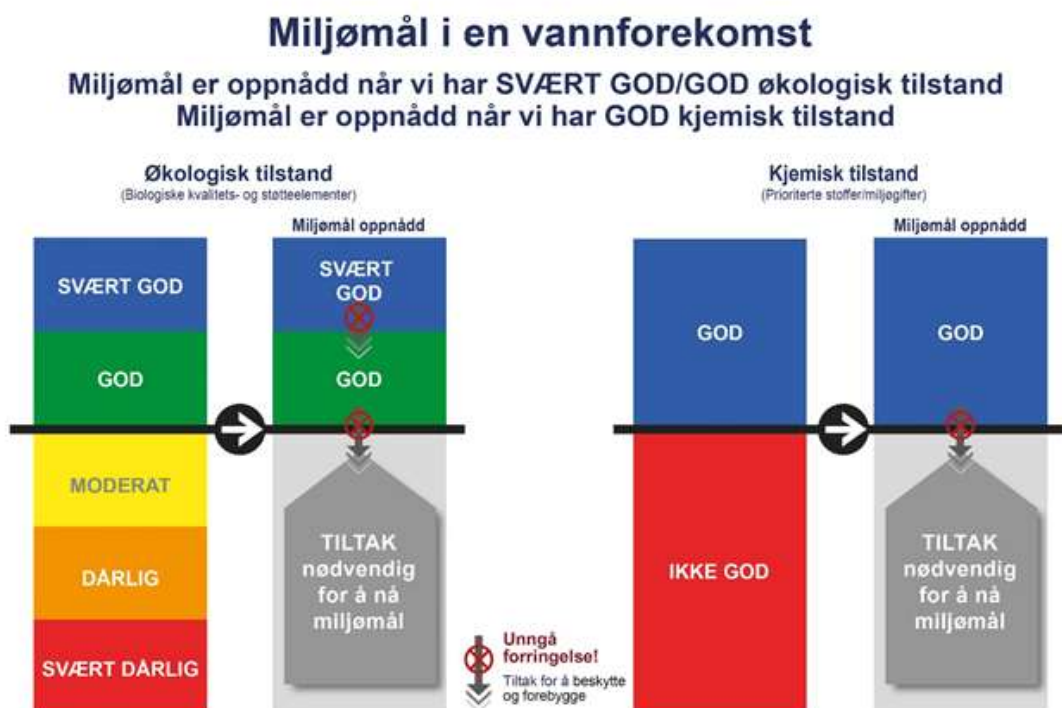
Vannområdekoordinators kommentar til Reguleringsplan for Hell arena, gnr.179, bnr.1

I planområdet er det to vannforekomster som vil bli berørt direkte som følge av planlagt utbygging. Vannforekomstene Mikkelsmyrbekken som inngår i vannforekomsten Fugla (124-44-R) og Nøkkelholbekken-Høybybekken (123-124-R).

Vannforskriften fastsetter minimumskrav for vannøkologi og -kjemi. Forskriftens § 4 fastslår at vassdrag «[...] skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med mål om at vann skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand». Miljømålene for vann er fastsatt i regional plan for vannforvaltning, som gjelder for hele fylket, og skal legges til grunn ved all planlegging og virksomhet som berører vann. Økologisk tilstand forklarer vannmengde, vannkvalitet og habitat for livet i vann. Aktivitet eller inngrep både i og nært vassdrag kan føre til endringer i disse forholdene slik at tilstanden forringes.

124-44R Fugla

I Vann-Nett kan vi se at per 11.04.23 ligger Fugla registrert med moderat økologisk tilstand. Dette betyr at i henhold til Miljødirektoratets veileder 02:2018 klassifisering av miljøtilstand i vann er handlingsrom for videre økologisk forringelse brukt opp.

Figur: (hentet fra [veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann](#)): Vanddirektivet og den norske vannforskriften forutsetter at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst ha god økologisk og god kjemisk tilstand. Dette betyr at i vannforekomster der miljømålene ikke er tilfredsstillt, må miljøforbedrende og/eller gjenoppbyggende tiltak iverksettes. Forebyggende tiltak for å hindre forringelse i de vannforekomstene som i dag tilfredstiller miljømålene (god eller svært god tilstand) må også vurderes.

I Swecos konsekvensutredning (Hell Arena – Beskrivelse av vannforekomster og vurdering etter Vannforskriften §§ 4-12) beskrives inngrepene som planlegges som forringende (masseutskiftning, påvirke vanntilsig til vannforekomst og kan være forurensning).

Dette vil være brudd på vannforskriften §4.

Videre skriver Sweco:

«Tiltaket vil dermed medføre total forringelse på øvre deler av vannforekomsten Fugla, som i Vann-nett er registrert med dårligere tilstand enn det som er registrert i Mikkelsmyrbekken gjennom disse undersøkelsene.»

Vannområdekoordinator ønsker å påpeke at vannforekomster skal ses på helhetlig, og det at Mikkelsmyrbekken lokalt som en del av Fugla har bedre økologisk tilstand enn vannforekomsten som helhet ikke gir åpning for lokal forringelse, da resipienten (Fugla allerede har redusert økologisk tilstand).

Sweco avslutter med å påpeke:

En vil gjennom detaljreguleringen tilstrebe å ivareta vannforekomstene der det er forenelig med tiltaket. Dette vil foregå etter prinsippene i prioriteringsrekkefølgen: 1) Ivareta dagens vannforekomst, 2) flytting av vannforekomst, 3) kompensere på andre lokaliteter i vassdraget 4) kompensasjon i annet vassdrag. Dette vil foregå i samråd med kommune og annen forvaltningsmyndighet.

Vannområdekoordinator ønsker også å sterkt anbefale at punkt 1, ivareta dagens vannforekomst som helhet gjennomføres. Dette vil være i tråd med gjeldende lovverk og regional vannforvaltningsplan.

123-124-R Nøkkelholbekken-Høybybekken

I Vann-Nett kan vi se at per 11.04.23 ligger Fugla registrert med moderat økologisk tilstand. Dette betyr at i henhold til Miljødirektoratets veileder 02:2018 klassifisering av miljøtilstand i vann er handlingsrom for videre økologisk forringelse brukt opp.

Det er altså ikke lov til å igangsette forringende inngrep da dette vil være brudd på §4 i vannforskriften.

Vannområdekoordinators kommentar til utkastet basert på Swecos rapport.

Vanndirektivet og Vannforskriften skal beskytte og benyttes til å gjenopprette god eller veldig god tilstand i alle vannforekomster i Norge. Utgangspunktet for vurdering av tiltak opp mot Vannforskriften, er at all aktivitet (inkludert byggetiltak) som hindrer en vannforekomst å beholde eller oppnå god tilstand er forbudt etter §4. Hvis det vurderes at et tiltak vil medføre forringelse av vannforekomsten, må en vurdere tiltaket opp mot § 12 (unntaksparagrafen). Det kan tillates ny aktivitet eller inngrep i vannforekomster hvis det vurderes at samfunnsnyttene er større enn tapet av miljøkvalitet, og alle praktiske gjennomførbare tiltak er satt inn for å begrense negativ utvikling av vannforekomstens tilstand.

I henhold til Miljødirektoratets [veileder til vannforskriften §12](#) påpeker VOK at tiltakene skal vurderes individuelt så tidlig som mulig i planprosessen/saksgangen for å sikre at forringende effekt så langt som mulig kan unngås.

Vedlagt under er spesifisering av a, b og c setningene i §12 som skal oppfylles for at et forringende tiltak skal kunne tillates.

4.1 Avbøtende tiltak

Etter § 12 annet ledd bokstav a skal "alle praktisk gjennomførbare tiltak" settes inn for å begrense virksomhetens negative miljøpåvirkning. Her skal sektormyndigheten vurdere hvilke avbøtende tiltak som vil være nødvendig for å begrense den negative miljøeffekten av virksomheten. Det er et vidt spekter av tiltak som kan være relevante.¹⁷ Hvilke tiltak som vil være aktuelle, varierer med typen virksomhet. En oversikt over noen aktuelle tiltak på ulike områder fremgår av tiltaksbiblioteket i Vann-Nett. Med "praktisk gjennomførbare" menes at sektormyndigheten skal ta i betraktning alle avbøtende tiltak som vil være teknisk gjennomførbare og samtidig er forenlig med driften uten å være uforholdsmessig kostnadskrevende.

4.2 Samfunnsnytte

"Samfunnsnyttien" av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være "større enn tapet av miljøkvalitet", jf. § 12 annet ledd bokstav b. Her skal sektormyndigheten vekte samfunnsnyttien av virksomheten mot tapet av miljøkvalitet. Dette er en avveining mellom virksomhetens negative miljøeffekter - som for eksempel tap av naturmangfold i vannmiljøet, og nytten av virksomheten - slik som produksjon av mat eller kraft. Ved vurderingen av nytten vil det blant annet være relevant å vurdere hvilke samfunnsmessige behov virksomheten dekker, hvilket formål tillatelsen etter regelverket skal oppnå, og hvilket bidrag denne konkrete virksomheten gir til dette formålet.

For å foreta avveiningen må det først bringes på det rene hvilke fordeler og ulemper virksomheten forventes å føre med seg. Beslutningen må bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om miljøpåvirkningene. Det er imidlertid ikke nødvendig å kvantifisere alle fordeler og ulemper ved virksomheten. Det foreligger ikke i dag en omforent metode for verdsetting av økosystemtjenester og kostnader ved tap av slike, ei heller for verdsetting av miljøulemper, og vurderingen vil derfor i stor grad bero på skjønn.

4.3 Andre midler for å oppnå samme formål

Det siste vilkåret som må være oppfylt, er at hensikten med den nye virksomheten, på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som er miljømessig vesentlig bedre, jf. § 12 annet ledd bokstav c. Relevante alternativer kan være en annen lokalisering, størrelse eller utforming av virksomheten. I vannkraftsaker kan det for eksempel være relevant å vurdere alternative plasseringer av inntak og utløp. På noen områder kan det være relevant å vurdere om andre prosjekter kan oppfylle samme formål og behov. Dersom viktige miljøverdier kan ivaretas med kostnadseffektive avbøtende tiltak kan dette tale for at vilkåret i bokstav c er oppfylt.

Det er viktig at Statsforvalteren og fylkeskommunen får innsigelsesmulighet i §12 saker, som vannregionsmyndighet og vannfaglig ansvarlige er det viktig at planlagt forringende inngrep som ikke er i tråd med regional vannforvaltningsplan dokumenteres og følges opp grundig.

I lovverket ([§12 vannforskriften](#)) står det også følgende:

«Der ny aktivitet eller nye inngrep er gjennomført i planperioden, skal begrunnelsen for dette gjengis i oppdatert vannforvaltningsplan. Dersom det er gitt tillatelse til nye aktiviteter eller nye inngrep, skal dette også fremgå av vannforvaltningsplanen».

Vannområdekoordinators avsluttende kommentar:

Nedbygging av myr og bekkelukkinger er sterkt uønsket i en tid med økte nedbørsmengder og tap av naturmangfold.

Dersom inngrepene skal gjennomføres i vannforekomstene slik de er forespeilet i plan (og konsekvensvurdert av Sweco) vil de være brudd på vannforskriften§4.

Dersom kommunen ønsker å gjennomføre §12 behandling av forringende tiltak på de to vannforekomstene er det viktig å starte prosessen med dette så tidlig som mulig i detaljplanleggingen for å sikre at arbeidet blir helhetlig og det ikke går uforholdsmessig store naturverdier tapt.

11.04.2023

Vannområdekoordinator

Bror Jonathan Myhren